

Sygn. akt III Cz 868/14

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział III Cywilny- Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Krystyna Wiśniewska-Drobny

Sędziowie: SSO Katarzyna Sznajder

SSR (del.) Barbara Konińska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2014r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa S. K. i M. K.

przeciwko (...) SA w W.

o ustalenie

na skutek zażalenia powodów od postanowienia Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 03 marca 2014r. sygn. akt I C 731/13

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie przez jego uchylenie.

SSR del. Barbara Konińska SSO Krystyna Wiśniewska-Drobny SSO Katarzyna Sznajder

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 03 marca 2014r. sygn. akt I C 731/13 Sąd Rejonowy w Raciborzu orzekając na posiedzeniu niejawnym w sprawie z powództwa S. K. i M. K. przeciwko (...) SA w W. o ustalenie orzekając na zasadzie art. 200 k.p.c. uznał się niewłaściwym i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy- Mokotowa w Warszawie. Sąd wskazał, iż przedmiotem rozstrzygnięcia jest żądanie ustalenia, iż oświadczenia powodów o przystąpieniu do umowy ubezpieczenia są nieważne, wobec czego w sprawie nie ma zastosowania art. 9 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o działalności ubezpieczeniowej. Dodał też, żeś pozwana, której siedziba mieści się w obszarze właściwości miejscowej Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie w odpowiedzi na pozew podniosła zarzut niewłaściwości miejscowej sądu.

W zażaleniu od tego postanowienia powodowie wnieśli o jego uchylenie powołując się na właściwość przemienną przewidzianą art. 9 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o działalności ubezpieczeniowej i wskazując, że podstawą żądania jest powstały stosunek ubezpieczeniowy, którego unieważnienia poprzez stwierdzenie nieważności złożonych oświadczeń domagają się powodowie i gdyby umowa nie została zawarta powodowie nie mieliby interesu w kierowaniu powództwa w takim kształcie, w jakim zostało złożone.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Zażalenie musiało odnieść skutek w postaci zmiany zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy dokonał bowiem wadliwej wykładni art. 9 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o działalności ubezpieczeniowej (tekst jednol. Dz.U. z 2013r., poz. 950 ze zm.), zgodnie z którym to przepisem powództwo o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Roszczenie w sensie materialnoprawnym zgodnie z powszechnie przyjętym w doktrynie i orzecznictwie znaczeniem tego pojęcia, to prawo domagania się od zindywidualizowanej osoby określonego zachowania się, czyli polegające np. na żądaniu zapłaty określonej sumy pieniężnej, wydania rzeczy, zaniechania naruszeń itp. (por. M. Pyziak-Szafnicka, Prawo podmiotowe, St. Pr. P. 2006, nr 1, s. 59, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego wyroku z dnia 11 marca 2003r., sygn. V CKN 1871/00, OSNC 2004, Nr 5, poz. 85).

Natomiast przez roszczenie w sensie procesowym rozumie się twierdzenie powoda o istnieniu albo nieistnieniu określonej normy indywidualno-konkretnej, przedstawione sądowi celem wiążącego ustalenia tego istnienia albo nieistnienia (por. W. Broniewicz, Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 1996, s. 161). Roszczenie procesowe nie musi mieć za przedmiot roszczenia w sensie materialnoprawnym; może dotyczyć ustalenia lub ukształtowania stosunku cywilnoprawnego (M. Pyziak – Szafnicka, Kodeks cywilny, Część ogólna, Komentarz - art. 117 k.c., Lex 2009).

Nie ulega wątpliwości, iż żądanie powodów nie jest roszczeniem w sensie materialnoprawnym, gdyż nie polega na domaganiu się od pozwanego określonego zachowania się. Jednakże norma art. 9 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o działalności ubezpieczeniowej (tekst jednol. Dz.U. z 2013r., poz. 950 ze zm.) nie ma charakteru materialnoprawnego, lecz wyłącznie procesowy – dotyczy bowiem właściwości przemiennej sądu w postępowaniu cywilnym. W tej sytuacji również „roszczenie” określone w tym przepisie jest roszczeniem w rozumieniu procesowym a nie materialnoprawnym. Zatem może ono dotyczyć również żądania ustalenia istnienia bądź nieistnienia stosunku cywilnoprawnego lub prawa.

Za takim rozumieniem omawianego przepisu przemawia również jego wykładnia celowościowa. Celem tego unormowania jest bowiem ułatwienie dochodzenia swych praw w postępowaniu cywilnym przez ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umowy ubezpieczenia kierowanych przeciwko profesjonalistom, jakim jest zakład ubezpieczeń.

Skoro więc powodowie wskazali w pozwie, iż ich żądanie dotyczy umowy ubezpieczenia, z pozwu też wynika ich miejsce zamieszkania uznać należy, iż spełnili wymogi uzasadnienia właściwości przemiennej Sądu wynikające z art. 9 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o działalności ubezpieczeniowej (tekst jednol. Dz.U. z 2013r., poz. 950 ze zm.) w zw. z art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c. W rozumieniu art. 187 § 1 pkt. 2 k.p.c. przytoczenie okoliczności uzasadniających właściwość sądu nie zawsze musi mieć charakter wyodrębnionej jednostki redakcyjnej pozwu. Jeżeli okoliczności te jednoznacznie wynikają z samej treści żądania lub z przytoczonych w pozwie okoliczności faktycznych, to nie można mówić o potrzebie odrębnego ich przytoczenia (uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 09 czerwca 2005r., sygn. III CZP 28/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 61).

W tej sytuacji Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 1 i 2 k.p.c.

SSR del. Barbara Konińska SSO Krystyna Wiśniewska-Drobny SSO Katarzyna Sznajder